

XXVII МІЖНАРОДНИЙ СЛАВІСТИЧНИЙ КОЛОКВІУМ

(Львів, 16–18 травня 2019 року)

Традиція вшановування пам'яті святих рівноапостольних братів Кирила і Мефодія міжнародними славістичними читаннями, започаткована у Львівському національному університеті імені Івана Франка ще в далекому 1992 р., анітрохи не втрачає своєї життєздатності, бо її невичерпним джерелом є ентузіазм і творча енергія уже декількох поколінь учених-славістів. Систематичне проведення таких широких, заснованих на міждисциплінарних засадах форумів засвідчує неабияку їх важливість та потрібність. Особливо показовим у цьому відношенні став цьогорічний колоквіум – як за своїми масштабами, так і за результатами.

Двадцять сьоме за рахунком славістичне зібрання відбувалося з 16 по 18 травня. Його підготовку й успішне проведення уможливила передовсім тісна співпраця Інституту славістики, філологічного й історичного факультетів Львівського університету, а також гуманітарного факультету Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Польща). До організації долучився і Західний науковий центр НАН України і МОН України, який надав технічну підтримку.

Пленарне засідання розпочалося з вітальних слів. До учасників та гостей звернулися декан історичного факультету **Степан Качараба**, завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького ЛНУ **Алла Татаренко**, віце-директор Інституту полоністики і логопедії Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині **Йоанна Хльоста-Зельонка**, ад'юнкт закладу сучасної польської мови в Інституті полоністики і логопедії Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині **Рената Макаревіч**, директор Західного наукового центру НАН України і МОН України **Олег Зинюк** та директор Інституту славістики ЛНУ **Ігор Шпик**. Від поважних учених естафету перейняли студенти-болгаристи першого курсу філологічного факультету ЛНУ, які виступили із музично-поетичним привітанням. Завершальним акордом урочистої частини стало вручення премії імені професора Володимира Чорнія. Цю грошову винагороду від родини покійного засновника і багаторічного голови міжнародного славістичного колоквіуму отримала випускниця кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького ЛНУ **Анна Комариця** за статтю “Мистецька транскрипція образів Едгара Аллана По у прозі Антуана Густава Матоша та Михайла Яцкова”.

На пленарне засідання було винесено п'ять доповідей. З нагоди сорокарічного ювілею спеціальності “Болгарська мова і література” у Львівському університеті **Ольга Албул** (Львів) розповіла про основні етапи її розвитку та визначні досягнення. Почасті до тичною до цієї теми було повідомлення **Людмили Ноздріної** (Бердянськ), присвячене науковій спадщині Миколи Дем'яновича Малярчука – знаного українського болгариста, який двадцять п'ять років пропрацював у Львівському університеті. Своїми міркуваннями про суспільно-політичні виклики, з якими зіткнулися сучасні слов'янські мови, та про їх майбутнє поділився **Генрик Дуда** (Люблін, Польща). У доповіді “Автобіографічна література як форма терапії ХХ–ХХІ століття” **Йоанна Хльоста-Зельонка** (Ольштин, Польща) висвітлила цю актуальну проблему в аспекті новітніх методологій. **Іван Куций** (Тернопіль) представив результати глибокого вивчення праць українських істориків ХІХ ст. під кутом зору генези та різних рівнів концептуалізації слов'янської ідентичності (“своєї” цивілізації).

Після пленарного засідання **Алла Татаренко** презентувала нові видання львівських славістів – низку різноманітних навчальних книг, наукових досліджень та художніх перекладів, які викликали неабияке зацікавлення присутніх.

Як і в попередні роки, на колоквиумі працювали чотири секції: мовознавства, літературознавства, історії та історії культури.

У рамках **мовознавчої секції** проведено чотири засідання. На **першому засіданні**, на якому головували **Алла Кравчук** (Львів) і **Маріола Волк** (Ольштин, Польща), виголошено десять доповідей. Перші три доповіді були зосереджені довкола спрямовані на вирішення проблем лексем сучасної сербської, а також польської мов. Так, аналітичну концепцію складних слів у розмовному стилі сучасної сербської мови представив **Роберт Боньковський** (Сосновець, Польща). Науковими міркуваннями щодо питань полісемії мовних одиниць польської мови поділилася **Маріола Волк** (Ольштин, Польща). Аналіз словникової фіксації та контекстної реалізації множинних форм, утворених від польських іменників *singularia tantum*, представила **Ірина Бундза** (Львів). Наступні три доповіді – **Івони Косек** (Ольштин, Польща), **Моніки Череповіцької** (Ольштин, Польща) та **Себастьяна Шибишевського** (Ольштин, Польща) – стосувалися дієслівних фразеологізмів польської мови, а саме стану дослідження цих одиниць і проблеми опису їх словозміни у “Словнику парадигм польських дієслівних фразеологізмів”, над яким доповідачі спільно працюють. **Юлія Стефанишин** (Львів) висвітлила результати дослідження деривації як одного з видів фразеологічних інновацій у сучасних польських прозових текстах. Доповідь про структуру фразеосемантичного поля лексеми “смуток”, побудованого з урахуванням не лише лексикографічних даних, а й результатів корпусного дослідження польських стійких виразів, виголосила **Оксана Лозинська** (Львів). **Наталія Хороз** (Львів) дослідила реалізацію словенського фразеологізму *okostnjaki v omari* у публіцистичному мовленні, зосередивши особливу увагу на оказіоналізмах. Засідання секції завершилося доповіддю **Алли Кравчук** (Львів) про критерії нормативної оцінки мовно-етикетних одиниць в успадкованій польській мові в Україні.

Одночасно відбувалося **друге засідання** мовознавчої секції, доповіді якого здебільшого стосувалися діахронного дослідження мов. На ньому головували **Катажина Сіцінська** (Лодзь, Польща) і **Христина Ніколайчук** (Львів). Відбулося дев'ять виступів. Засідання розпочалося доповіддю **Томаша Лісовського** (Познань, Польща) про лексичну спорідненість між Новим Завітом “Гданської біблії” (1632) і Новим Завітом чеської “Краліцької біблії” (1593). Тему вивчення біблійних текстів продовжив **Рафал Зарембський** (Лодзь, Польща), який на матеріалі польських перекладів Біблії XVI ст. показав східні мовні впливи у біблійних власних назвах. **Катажина Сіцінська** (Лодзь, Польща) представила результати дослідження епістолографії середньопольської доби, а саме – аналізу деяких формул ввічливості. **Ірена Ярос** (Лодзь, Польща) зосередилася на дослідженні польських градаційних прикметників з префіксом *ob-* як прикладів периферійних архаїзмів. Чотири наступні доповіді присвячені антропоніміці. **Марцін Койдер** (Люблін, Польща) розкрив питання історичної антропонімії вірян Холмської унійної єпархії. До діахронних ономастичних досліджень належить також доповідь **Марека Олейніка** (Люблін, Польща) – він представив аналіз прізвищ селян на польсько-українському пограниччі з Грабовецького староства протягом XVI–XVIII ст. Доповідь про слов'янські імена в сучасному польському антропоніміконі виголосила **Магдалена Граф** (Познань, Польща). Про деякі випадки нелогічності польської орфографії та її причини розповіла **Рената Макаревіч** (Ольштин, Польща). Завершальна доповідь стосувалася фонетичних явищ:

Магдалена Осовіцька-Кондратовіч (Ольштин, Польща) розкрила питання мовної (фонетичної) свідомості сучасних молодих поляків на прикладі вимови лексем *patriota*, *patriotyzm*, *o patriotyzmie*.

На другий день конференції паралельно відбувалися третє і четверте засідання мовознавчих секцій. На першому з них головували **Яна Кесселова** (Пряшів, Словаччина) і **Зоряна Гілецька** (Львів). Загалом представлено десять доповідей. Засідання розпочалося виступом **Габрієли Мігалкової** (Пряшів, Словаччина) про відображення кирило-мефодіївської тематики і ролі дійсних засобів у вибраних проповідях та мовленні кінця XVIII–XIX ст. **Яна Кесселова** (Пряшів, Словаччина) представила персональний і соціальний дейксис у словацькій мові. **Александра Брестовічова** (Пряшів, Словаччина) розкрила завдання орієнтованого на дитину мовлення при засвоєнні дитиною особових займенників. Про мовну культуру приватного й офіційного листування XVI–XVIII ст. на території сучасної Словаччини доповіла **Вероніка Перовська** (Пряшів, Словаччина). **Зоряна Гілецька** (Львів) висвітлила проблеми передачі українських власних назв словацькою мовою. **Анна Цихнерська** (Торунь, Польща) зосередила увагу на категорії інтенсивності в сербській і українській мовах. Підходи до семантичної класифікації прикметників у хорватських та українських граматиках представила у своїй доповіді **Сільвія Гралюк** (Загреб, Хорватія). Синтаксична тематика представлена у останніх трьох доповідях. **Бояна Вельович** (Крагуевац, Сербія) розповіла про проблеми і перспективи синтаксичних досліджень дієслівної системи в сербістиці та сербохорватистиці. **Юліяна Деспотович** (Крагуевац, Сербія) зосередила увагу на сербській подорожній літературі XX ст., зокрема на використовуваних в ній безприсудкових реченнях. У завершальній доповіді засідання **Олеся Сливинська** (Львів) здійснила порівняльний аналіз категорії безособовості в польському й українському мовознавстві.

Ні четвертому засідання секції мовознавства виголошено шість доповідей. Голоували на ньому **Ірена Ярос** (Лодзь, Польща) і **Христина Ніколайчук** (Львів). У першій доповіді **Барбора Храбалова** (Брно, Чехія) ознайомила слухачів з електронним словником чеської мови. **Моніка Череповіцька** (Ольштин, Польща) окреслила репрезентативність спеціального корпусу на прикладі корпусу польських наукових текстів. **Христина Ніколайчук** (Львів) представила порівняльний аналіз внутрішньої форми польських і українських медичних термінів. Різні аспекти мовного образу світу розкриті й у наступних чотирьох виступах. Так, **Ольга Филипець** (Львів) на прикладі лексико-семантичної сполучуваності лексем *polski*, *polska*, *polskie*, *jak Polak*, *po polsku* окреслила стереотипні риси поляка і українця у середовищі познанських студентів. Про мовний образ Бога у надгробних інскрипціях польсько-українського пограниччя доповіла **Агнешка Дудек-Шумігай** (Люблін, Польща). В останній доповіді на цій секції, виголошеній **Юлією Антоненко** (Львів) йшлося про асоціативне поле концепту *толеранција* в сербській мовній картині світу.

Секція літературознавства працювала під головуванням **Івони Мацеєвської** (Ольштин, Польща) та **Алли Татаренко** (Львів). Відбулося два засідання, на яких виступило 14 науковців з Польщі, Сербії, Чехії та України. Тему автобіографізму в історичному плані порушила **Івона Мацеєвська** у доповіді “Інтимне зізнання між автентичним пережиттям і літературною конвенцією. Виразення власного “я” у польській літературі першої половини ХУІІІ століття”. **Олександр Янішевський** (Київ) проаналізував творчість польського письменника-емігранта Флоріана Чарнишевича у контексті літератури пограниччя і літератури еміграції. Варто зіставний аспект доповіді, в якій

проведені паралелі між творчою спадщиною польського літератора і літературами інших слов'янських народів. У доповіді “Особливості поетичного світу Петра Борковця” **Олександр Моторний** (Львів) проаналізував творчість чеського поета, представника так званої духовної школи, відзначивши своєрідності його поезики. На матеріалі репрезентативних збірок дослідник проаналізував ключові образи поезії Борковця та її основні мотиви. **Мар'яна Климець** (Львів) розкрила особливості фантастичного дискурсу у прозі хорватського преромантизму на основі творів Драгойли Ярневич та Димитріє Деметера, в яких простежуються риси фольклорної, готичної та фольклорно-міфологічної фантастики. **Соломія Вівчар** (Львів) у рефераті “Літературна рефлексія війни у Боснії у збірці Міленко Єрговича «Сараєвський Marlboro»” розкрила спосіб проговорення воєнної травми та зображення людини у ситуації боротьби між життям і смертю в оповіданнях видатного хорватського письменника. **Марина Гоголя** (Київ) презентувала зіставний аналіз “Автобіографії” Артура Кестлера та “Механічних левів” Данила Кіша, акцентувавши на авторському сприйнятті і змалюванні України в умовах російської домінації. Дослідниця сербської літератури **Марія Васишин** (Львів) у доповіді “Особливості творчої манери Міліци Мічич-Димовської (у контексті сербської неореалістичної прози)” розглянула створені письменницею жіночі образи, які відповідають поетичі змалювання маргінального героя у творчості сербських неореалістів. **Ольга Мацічкова** (Брно, Чехія) у своїй доповіді “Гра з читачем як основна характерна риса у вибраних романах Мілорада Павича” розглянула творчість сербського класика постмодернізму під кутом зору формальних експериментів, які мають постмодерністський характер і спрямовані на формування специфічної авторської стратегії гри з читачем. На прикладах романів Павича “Хозарський словник”, “Краєвид, мальований чаєм”, “Внутрішній бік вітру”, “Остання любов у Царгороді” славістка проілюструвала можливість гри з читачем, яку вона назвала “Знайди початок і кінець роману” і яка, на її думку, є специфічною рисою романістики письменника. До творчості Мілорада Павича звернулася також **Алла Татаренко**. Її доповідь “Метаморфози слова: «Хозарський словник» Мілорада Павича як роман про (пере)Творення” містить поетикальні характеристики першого й найвідомішого роману видатного сербського письменника. Обраний нею аспект відповідає тезі про інтенційну вторинність постмодерністських текстів, а також визначенню “Хозарського словника” як реконструкції.

Міліца Вучкович (Новий Сад, Сербія) у дослідженні “Антропологічне та антропоцентричне у поемі «Промінь мікрокосму» Петра II Петровича Негоша” під кутом зору сучасних методологій, позначених характеристиками інтердисциплінарності, розглянула філософську поему класика преромантизму. У доповіді “«Легідна» Федора Достоевського і «Бар'єр» Павела Вежинова: спроба компаративного прочитання” **Інна Гажєва** (Львів) презентувала результати інтертекстуального прочитання класичних творів. До зіставної проблематики звернулася у доповіді “Внесок Івана Шишманова у літературознавчу компаративістику” і **Галина Бушко** (Львів), яка проаналізувала праці болгарського вченого, присвячені українській літературі, а також зосередилася на його курсі з західноєвропейських літератур. **Надія Ігнатів** (Львів) у рефераті “Специфіка жанру голосів у роздумах-інтерв'ю Ганни Краль та Світлани Алексієвич” окреслила актуальну проблематику жанрів нефікційної літератури, розкрила особливості документального жанру голосів, в якому біографічні свідчення поєднуються з голосом автора-оповідача **Остап Сливинський** (Львів) у доповіді “Між музеєм та супермаркетом: парадигми історичної оповіді в найновішій болгарській та українській прозі” провів

цікаве дослідження особливостей історичної нарації у двох слов'янських літературах, використавши поняття “музею” і “супермаркету”, співвідношення яких визначає специфіку тої чи іншої парадигми.

Окрім секційних засідань, славісти-літературознавці з ініціативи та під керівництвом Людмили Васильєвої (Львів) провели **круглий стіл** на тему “**Досвід вивчення дитячої літератури та мови художніх творів для дітей у слов'янських країнах: майстерність інтерпретації**”¹.

На початку заходу йшлося про сучасну дитячу літературу в слов'янських країнах, яку презентують відомі письменники. Книги поезії й прози, розраховані на читання дітьми різного віку, активно пропагуються й поширюються сучасними видавництвами в кожній зі слов'янських країн. У світлі цього важливого значення набуває питання якості цієї літератури у плані її змістового наповнення, вирішення важливих моральних проблем сьогодення та мовного вираження.

Людмила Васильєва (Львів) на основі хорватськомовних текстів, з'ясувала специфіку мови творів для дітей, яка полягає в їх інформаційній та емоційній насиченості, яскравості та простоті, образності, динамічності, доступність лексики і фразеології, особливий інтонації, яскравості, насиченості діалогами, які сприяють переходу з передкомунікативної фази у фазу мовної реалізації у процесі навчання іноземної слов'янської мови, зокрема хорватської.

Зузана Станіславова (Пряшів, Словаччина) приділила увагу одному з найактуальніших питань сьогодення – людському гандикапу – кризі призму розвитку словацької літератури для дітей і молоді, а саме загостренню проблеми людського здоров'я. У низці фундаментальних досліджень не лише в галузі психології здоров'я, екологічної психології, а й літератури, культури здоровий спосіб життя, екологічна свідомість, екологічна культура тісно переплітаються. У цьому контексті особливої актуальності набуває ставлення здорових людей, передусім дітей та підлітків, до інвалідів, яке часто буває негативним. Це зумовлено поширенням явища гандикапізму як соціальної проблеми та загостренням гандикапності як риси індивідуальної.

Наступну тему – “Експерименти письменника Д. Рушара та ілюстратора М. Матятка у творі «Яро Кріплу»” – презентували **Івета Гал-Джевецька** (Пряшів, Словаччина) та **Данка Лешкова** (Пряшів, Словаччина). У ній йшлося насамперед про підбір письменником та ілюстратором символів, про різноманітність і тип персонажів, сюжету, ілюстрацій тощо.

Петер Карпінський (Пряшів, Словаччина) акцентував увагу учасників круглого столу на принципі комічності у коміксах Юрая Мартішка та можливості використання в аспекті дитячого дискурсу візуальних прийомів (кольору, малюнків, карикатури), а також мови (сленгу, сленгових слів).

Творами різних жанрів та їх модифікації: драма-казка, казка-притча, повість-казка, пригодницька, фантастична, авантюрна, морально-етична казка тощо – представлена сучасна авторська казка. Модифікації відбуваються через поєднання жанрових різновидів, через інтертекстуальні зв'язки. Цей жанр уможливорює розкриття важливих проблем сучасності, залучення читача до естетики казки, до роздумів і співпереживань, проявів

¹ Це вже другий круглий стіл з проблеми дослідження дитячої літератури, який проводився за ініціативи славістів Львівського університету (перший був присвячений викладанню дитячої літератури в університетах Європи, а відбувся він у межах програми конференції “Хорватистика у Львівському національному університеті імені Івана Франка: 20 років” (19–20 квітня 2018 р.).

творчої індивідуальності, а автор отримує можливість проявити творчу індивідуальність. Казкові мотиви різноманітні, проте й для них характерне поєднання фантастичного й реального, чарівного й прагматичного, матеріального й духовного. Усе це стосується і вигаданих, і реальних персонажів. Саме цим проблемам присвячені доповіді **Ніни Колларової** (Пряшів, Словаччина) “До вибраних форм сучасної словацької авторської казки (взаємовпливи поетик Я. Мілчака та П. Карпінського)” та **Ольги Кравець** (Львів) “«Різдвяна казка» Зої Вишгородської, Івана Керницького та Нади Івевич”. Італійська дослідниця **Розанджела Лібертіні** (Ружомберок, Словаччина) у доповіді “«Попелюшка» в італійській та словацькій літературах”, розповіла про літературний персонаж із казки Ш. Перро та його візуальне опрацювання у кінематографі з подальшими модифікаціями.

Секція історії під головуванням **Вікторії Любащенко** (Львів) та **Ігоря Шпики** (Львів) провела два засідання, на яких було виголошено сім доповідей. Три з них стосувалися періоду середньовіччя та ранньомодерної доби. Зокрема, **Ігор Шпик** висвітлює болгарсько-сербські відносини наприкінці XII–на початку XIII ст., показавши їх вагомий роль як у державотворчих процесах на Балканах, так і у розвитку Східнохристиянської (Візантійсько-слов'янської) цивілізації загалом. **Тарас Чугуй** (Харків) на широкому тлі міждержавних відносин Русі, Угорщини, Польщі з одного боку, та Чехії й Священної Римської імперії – з другого, розглянув актуальні питання боротьби правителя Галицько-Волинської держави Данила Романовича (1202–1264) і його сина Романа Даниловича (бл. 1230–бл.1261) за австрійську спадщину Бабенбергів. **Вікторія Любащенко** (Львів) присвятила свою доповідь хорватському гуманісту, вченому, реформатору XVI ст. Матею Влачичу, який, на думку дослідниці, зробив вагомий внесок у становлення методологічних принципів філософії (в царині герменевтики) та історії (введення компаративістики і критичного аналізу першоджерел), а також у богословсько-полемічну думку Нового часу.

Ще чотири доповіді мали в основному історіографічний характер, подеколи з переходом у політичну площину. **Назар Різун** (Львів) представив комплексний аналіз історіографічних напрацювань другої половини XX–початку XXI ст. з проблеми функціонування віча в поморських слов'ян. **Зоя Баран** (Львів) розповіла про погляди на слов'янську ідею українського політолога, етнолога та громадського діяча Ольгерда Бочковського (1885–1939), вказавши на їх значення в загальноісторичному контексті. **Оксана Юрчук** (Львів) розкрила роль польського консерватора Яна Бобжинського в організації та проведенні польсько-українського “нормалізаційного” діалогу на засадах “творчого консерватизму”. **Тамара Полещук** (Львів) присвятила свою доповідь слов'янській ідеї в трактуванні російських євразійців 1920–30-х рр. Глибокий і всебічний аналіз євразійської ідеології дав їй підстави твердити, що задля реалізації моделі Росія–Євразія як особливого контенту, самобутнього культурно-географічного світу, відмінного від Європи та Азії, євразійці готові були “пожертвувати” слов'янською ідеєю на користь євразійської. Тим паче, що ядром майбутньої євразійської нації мав стати російський народ – “триєдина нація росіян, українців та білорусів”. У концепціях російських панславистів XIX ст. російський народ теж був ядром можливого політичного об'єднання слов'янських народів. Саме тому деякі дослідники вважають євразійську ідею своєрідною трансформацією слов'янської. Означена тематика була продовжена **Наталією Ковальчук** (Львів), яка зосередила увагу на актуалізації ідеї слов'янської взаємності в сучасній Росії, їх ретрансляції в контексті владного дискурсу і пропаганди.

Секцію історії культури очолювали **Ярема Кравець** (Львів) і **Оксана Лазор** (Львів). Було виголошено десять доповідей, автори яких представляли українську (Львів, Дрогобич, Кременець) та польську славістику (Вроцлав, Люблін, Познань). У своїх виступах референти вже традиційно висвітлювали духовні та матеріальні надбання слов'янського світу, його наукові здобутки, міжнаціональні взаємини слов'ян, історію славістики та славістичної науки тощо.

На першому засіданні учасники заслухали дві доповіді, в яких йшлося про рецепцію, осмислення та теоретичне трактування художньої спадщини Адама Міцкевича в Україні та роль у цьому процесі Івана Франка. Про виконані Каменярем переклади творів польського письменника, про його майстерність у передачі притаманних оригіналу метафор, порівнянь, символіки, ритміки та фоніки розповів **Іван Теплий** (Львів). **Михайло Зубрицький** (Дрогобич) проаналізував оцінки, які класик української літератури дав окремим творам Адама Міцкевича. Зі згаданими виступами певною мірою перегукувався реферат **Гелени Сойки-Машталєж** (Вроцлав, Польща), в якому висвітлено період утвердження радянської влади в Західній Україні та Західній Білорусі та продемонстровані зусилля режиму ввести Адама Міцкевича до пантеону революціонерів-демократів, письменників-інтернаціоналістів, ідеологів польсько-російського зближення тощо. **Олена Гаськевич** (Кременець) у доповіді "Популяризація творчості Тараса Шевченка та вшанування його пам'яті на Волині в умовах польської влади у 20–30-х роках ХХ ст. (на прикладі Кременецькому повіту)" поінформувала про товариства та окремих осіб, які організовували подібні заходи, згадала про видання у Кременці у 1922 р. "Малого Кобзаря" та "Короткої біографії Тараса Шевченка". **Лариса Гонтарук** (Львів) у своєму виступі "Особливості українського перекладу церковнослов'янського тексту "Лікарство на оспалій умисл чоловічий" Іоанна Золотоустого, здійсненого Даміаном Наливайком (1607 р.)" проаналізувала лексику, використану автором церковнослов'янського перекладу, та лексику, яку задіяв у своєму перекладі у ХVІІ ст. Даміан Наливайко, з'ясувала час і джерело походження окремих лексем обох текстів, перевірила використані в них конструкції з точки зору відповідності синтаксичній моделі і на підставі цього зробила висновок, що Даміан Наливайко використовував для роботи над відтворенням тексту церковнослов'янською мовою також його польськомовну версію. **Оксана Лазор** (Львів) розповіла про правила, запроваджені для запису текстів церковнослов'янською мовою Константином Костенечким ("Пояснювальне сказання про букви", початок ХVІ ст.) та Мелетієм Смотрицьким ("Грамматика слов'янська", 1619), висвітлила їх подібність, та висловила думку про імовірність обізнаності Мелетія Смотрицького з трактатом сербського церковного діяча.

Друге засідання секції історії культури розпочала **Беата Обсулевіч-Нєвінська** (Люблін, Польща), яка на прикладах окремих творів розповіла про ставлення Болеслава Пруса, Генрика Сенкевича, Елізи Ожешко, Марії Конопніцкої, Зигмунта Ілогера до ідей панславізму та національних держав, міжслов'янських політичних та релігійних конфліктів, національної автономії слов'янських народів тощо. Містам, спроектованим під впливом італійського, польського та російського футуризму (в літературі, архітектурі, естетиці, ідеології) присвятив свій виступ **Павел Граф** (Познань, Польща). **Орися Голубець** (Львів) розповіла про "Українську фольклористичну енциклопедію" (Львів, 2018), про вміщені в ній статті, що подають з інформацію про польських дослідників української народної творчості та польські часописи, які популяризували цю творчість на своїх сторінках.

Ярема Кравець (Львів) ознайомив присутніх із публікацією французької славістки Марі де Во Фаліпо про верхньо- та нижньолужицькі легенди і звичаї, підкреслив, що глибока обізнаність дослідниці з історією та культурою лужицьких сербів і популяризація духовних надбань цього народу серед наукової громадськості Європи у міжвоєнне двадцятиліття сприяла збереженню його національної ідентичності.

XXVII колоквиум став одним із найчисельнішим за останні роки. В його рамках відбулося два пленарні і вісім секційних засідань, круглий стіл та презентація. З доповідями виступили 77 вчених-славістів: з України – 39 (Львів – 32, Київ – 2, Харків – 1, Тернопіль – 1, Бердянськ – 1, Кременець – 1, Дрогобич – 1), з Польщі – 22, Словаччини – 9, Сербії – 3, Чехії – 2, Хорватії – 1. Статистика і, що найголовніше, результати роботи засвідчують, що славістичний форум Львівського університету й надалі примножує свою авторитетність, виступаючи не лише як вагома і потужна платформа міжнародного наукового спілкування і взаємообміну інформацією, а як засіб і чинник розвитку вітчизняної славістичної науки та її успішної інтеграції в загальноєвропейський простір.

*Людмила ВАСИЛЬЄВА
Алла КРАВЧУК
Оксана ЛАЗОР
Христина НІКОЛАЙЧУК
Алла ТАТАРЕНКО
Ігор ШПИК*